

U postupku je tuženik u svoju korist iznosio uglavnom slijedeće razloge:

Relativno mala količina pšenice bila je uvrećena jedino radi propisa o sigurnosti plovidbe i zaštite ljudskih života na moru; ovakvo uvrećenje ne dopušta izdavanje posebne teretnice za uvrećenu robu, pa se jedna teretnica odnosi na čitavu količinu tereta; iskrcaj i uvrećenje robe pomoću elevatora ide prvenstveno u korist primaocu, jer se na taj način umanjuju troškovi; Apelacioni sud je u svojoj presudi naveo da je brodar dužan predati vreće "onako kako su nabrojene i navedene u prijevoznom ugovoru", ali teretnica nije sadržavala nikakve oznake u pogledu identifikacije vreća.

Kasacioni sud nije prihvatio ovo stajalište tuženikovo iz ovih bitnih razloga:

Apelacioni sud je ovlašteno tumačio klauzule teretnice i namjeru stranaka. Činjenica što su stranke posebno navele težinu pšenice u rasutom stanju, a posebno u vrećama, kao i sam broj vreća, obvezuje broдача da preda vreće onako kako su nabrojene i identificirane u prijevoznom ugovoru, i on se ne može osloboditi naknade štete za utvrđeni manjak na temelju samog navoda da je manjkajuća količina uvrećene robe sadržana u onoj količini koja je bila iskrćana pomoću elevatora. Isto tako nije opravdan prigovor tuženikov da se radi o transportnom kalu, jer taj manjak nije nužna posljedica prijevoza, nego predstavlja običnu toleranciju. Ove razloge Apelacionog suda prihvaća i Kasacioni sud.

/DMF 1964, str.474/

B.J.

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 9.I 1964.

Sté Chastellain et Cie c/a
Cie d'Assurances générales

Klauzula "količina i kakvoća nepoznate, nemoguće provjeriti" - Ova klauzula je bez učinka i kad je u teretnicu unesena rukom - Brodar se ne može pozivati na činjenicu da je manjak utvrđen u njegovoj odsutnosti ako je imao mogućnost kontrole vaganja - Transportni kalo ravna se prema običajima ili propisima luke iskrćaja

Krcatelj je predao broдарu na prijevoz 500 tona kalijeve rudače za Alžir i 520 tona za Tunis. Nakon ukrcaja zapovjednik je izdao dvije teretnice na kojima je rukom bila unesena klauzula "količina i kakvoća nepoznate, nemoguće provjeriti".

Na odredištu je ustanovljen manjak od 54.870 kg. Osiguratelji su ovaj manjak nadoknadili i tuže brodara za naknadu isplaćenog iznosa osigurnine. Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu, a drugostepeni je potvrdio presudu prvostepenog suda.

Brodar se brani na temelju ovih razloga: U prvom redu navodi da radi klauzula navedenih u teretnicama ne može biti odgovoran za svaki manjak, te da je manjak ustanovljen u njegovoj odsutnosti. Osim toga, kao podredno, ističe da se navodni manjak kreće u granicama transportnog kala.

Sudovi su odbacili oba prigovora, i to Apelacioni sud iz ovih razloga:

Prema postojećim propisima ništava je svaka klauzula kojoj je svrha da brodara oslobodi odgovornosti, ili da s njega prebaci teret dokaza na drugoga. Brodar je zaista dužan unijeti u teretnicu podatke o oznakama, broju, količini i kakvoći tereta kako ih je naveo krcatelj, ali ako ima ozbiljnog razloga sumnji da ti navodi nisu tačni, ili ako nema mogućnosti da utvrdi njihovu tačnost, mora navesti u teretnici razloge nemogućnosti provjeravanja. Obični navod "količina i kakvoća nepoznate, nemoguće provjeriti", ne sadrži, obzirom na općenitu stilizaciju, konkretne razloge nemogućnosti kontroliranja. U prvostepenom postupku je utvrđeno da je brodar imao mogućnost kontroliranja težine tereta dok je bio predavan iz vagona koji su prethodno tarirani i vagani u neposrednoj blizini broda.

Što se pak tiče brodareve tvrdnje da je manjak ustanovljen u njegovoj odsutnosti, sud navodi da su robu vagali zakleti brojači u prisutnosti carinskoga kontrolora prije izlaska iz luke, te da je brodar imao mogućnost kontrolirati vaganje, pa i ovaj prigovor odbacuje.

Isto tako ne prihvaća sud ni prigovor kala. Priznanje kala ravna se prema propisima, odnosno običajima luke iskrcaja. Brodar nije pridonio nikakav dokaz u ovom pogledu. Osim toga nije vjerojatno da bi za spornu robu transportni kalo iznosio onoliko koliko je manjak utvrđen.

/DMF 1964, str.350/

B.J.